

Силабус освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Оцінка бізнесу

Шифр та назва спеціальності

Інститут

ІНІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Спеціалізація

Кафедра

Менеджменту (204)

Освітня програма

Тип дисципліни

вибіркова

Рівень освіти

Перший (бакалаврський)

Форма навчання

Денна

Семестр

7

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Угрімова Ірина Володимирівна

Iryna.Uhrimova@khpі.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту НТУ "ХПІ"

Досвід роботи – 21 рік. Автор понад 95 наукових та навчально-методичних праць.

Провідний лектор з дисциплін: «Основи менеджменту», «Основи бізнес-аналізу», «Оцінка бізнесу», «Антикризове управління», «Управління ресурсами».

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/ugrimova-2/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/mto/about/staff/ugrimova-2/>

Загальна інформація

Анотація

Курс охоплює теоретичні основи оцінки бізнесу та методичний інструментарій оцінки бізнесу; розглядаються сучасні методичні підходи до оцінки вартості бізнесу. Розглянутий матеріал дає уявлення про сутність оціночної діяльності, принципи та методи її здійснення.

Мета та цілі дисципліни

Отримання знань про закономірності, принципи та методологію оцінки бізнесу, оволодіння прикладним інструментарієм оцінки ринкової вартості підприємств.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації. Підсумковий контроль – диференційований залік.

Компетентності

- ЗК04. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК09. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
СК02. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
СК03. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
СК09. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

Результати навчання

- ПР05. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
ПР06. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
ПР11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
ПР17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредити ECTS): лекції – 16 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Мікроекономіка, Економічна теорія, Основи менеджменту, Макроекономіка, Правознавство, Бухгалтерський облік, Основи бізнес-аналізу.

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій.
На практичних заняттях відбувається розв'язання задач, різних видів завдань, кейсів, використовується проєктний підхід до навчання, проблемне навчання.
Під час виконання завдань здобувачі використовують різні програми: Word, Excel та інші.
Навчальні матеріали доступні студентам через Teams, OneNote.

Програма навчальної дисципліни

Навчальні заняття

Лекції

Теми лекцій	Кількість годин
Тема 1. Сутність оцінки бізнесу та процесу її проведення 1. Сутність оцінки бізнесу та її значення. 2. Цілі проведення оцінки бізнесу. 3. Способи оцінки бізнесу.	2
Тема 2. Теоретичні основи оцінки бізнесу 1. Сутність вартості та її види. 2 Цілі та вимоги до проведення оцінки бізнесу.	2

3. Принципи оцінки бізнесу.

Тема 3. Методичний інструментарій оцінки бізнесу 1. Концепція зміни вартості грошей у часі. 2. Основні методичні підходи до оцінки бізнесу. 3. Інформаційне забезпечення оцінки бізнесу.	2
Тема 4. Сучасні методичні підходи до оцінки вартості бізнесу 1. Доходний підхід до оцінки бізнесу 2. Порівняльний (ринковий) підхід до оцінки бізнесу. 3. Майновий підхід до оцінки бізнесу.	2
Тема 5. Оцінка вартості нерухомого майна 1. Поняття та об'єкти нерухомості 2. Земля як об'єкт оцінки: особливості та правове регулювання угод 3. Основні підходи до оцінки вартості землі 4. Особливості будівель і споруд як об'єктів оцінки 5. Основні підходи до оцінки будівель і споруд.	2
Тема 6. Оцінка вартості машин і обладнання 1. Особливості машин і обладнання як об'єктів оцінки. 2. Класифікація машин і обладнання для цілей оцінки. 3. Основні підходи до оцінки машин і обладнання.	2
Тема 7. Оцінка нематеріальних активів 1. Особливості нематеріальних активів як об'єктів оцінки. 2. Види нематеріальних активів. 3. Основні підходи до оцінки нематеріальних активів.	2
Тема 8. Спеціальні випадки оцінки бізнесу 1. Особливості оцінки бізнесу для моніторингу поточних можливостей. 2. Особливості оцінки бізнесу під час викупу паїв, емісії нових акцій, реструктуризації та банкрутстві підприємств. 3. Опціонний підхід до оцінки вартості бізнесу.	2
Загальна кількість годин	16

Практичні заняття

За наявності

Теми практичних/семінарських занять	Кількість годин	Вагові коефіцієнти <i>a</i>
Заняття 1. Способи оцінки бізнесу	2	0,06
Заняття 2. Визначення вартості та її види	2	0,06
Заняття 3. Методичний інструментарій оцінки бізнесу	2	0,06
Заняття 4. Основні методичні підходи до оцінки бізнесу	2	0,06
Заняття 5. Розв'язання завдань та кейсів	2	0,07
Заняття 6. Методи доходного підходу до оцінки бізнесу	2	0,06
Заняття 7. Методи порівняльного підходу до оцінки бізнесу	2	0,06
Заняття 8. Методи майнового підходу до оцінки бізнесу	2	0,06
Заняття 10. Оцінка вартості нерухомого майна/ землі	2	0,07
Заняття 11. Оцінка вартості нерухомого майна/ будівель і споруд	2	0,07

Заняття 12. Оцінка вартості рухомого майна (оцінка вартості машин і обладнання)	2	0,07
Заняття 13. Проведення контрольної роботи	2	0,07
Заняття 14. Оцінка нематеріальних активів	2	0,07
Заняття 15. Оцінка бізнесу під час реструктуризації та банкрутства підприємств	2	0,06
Заняття 16. Захист індивідуальної роботи здобувачами та підсумки	2	0,1
Загальна кількість годин	32	$\sum_{i=1}^n a_i=1$

Контрольні роботи

Теми контрольних робіт	Вагові коефіцієнти b
Контроль 1. Тема 2-3 Методичний інструментарій оцінки вартості	0,2
Контроль 2. Тема 5 Оцінка вартості нерухомого майна	0,2
Контроль 3. Тема 6 Оцінка вартості рухомого майна	0,2
Контроль 4. Комплексна контрольна робота	0,4
Загалом	$\sum_{i=1}^m b_{i=1}$

Самостійна робота

На самостійну роботу студента з курсу "Оцінка бізнесу" відводиться 72 години.

До самостійної роботи відноситься самостійне опрацювання теоретичного матеріалу та виконання індивідуального завдання у вигляді реферату.

Дисципліною передбачається виконання індивідуального завдання - реферату за проблемними питаннями курсу. Результат написання реферату оформлюється у письмовий звіт та готується презентація по темі реферату, яку здобувач використовує під час захисту свого індивідуального завдання.

Рекомендуються використовувати додаткові матеріали (відео, статті) для самостійного вивчення дисципліни та аналізу.

На виконання реферату відводиться 32 години.

Опрацювання теоретичного матеріалу

Теми для самостійного вивчення	Кількість годин
Тема 1. Сутність оцінки бізнесу та процесу її проведення	5
Тема 2. Теоретичні основи оцінки бізнесу	5
Тема 3. Методичний інструментарій оцінки бізнесу	5
Тема 4. Сучасні методичні підходи до оцінки вартості бізнесу	5
Тема 5. Оцінка вартості нерухомого майна	5

Тема 6. Оцінка вартості машин і обладнання	5
Тема 7. Оцінка нематеріальних активів	5
Тема 8. Спеціальні випадки оцінки бізнесу	5
Загальна кількість годин	40

Тематика індивідуальних завдань

Теми рефератів:

1. Нормативне забезпечення оцінної діяльності в Україні.
  2. Переваги й недоліки вартісної концепції оцінки підприємства.
  3. Зміст основних факторів, що впливають на формування вартості підприємства.
  4. Необхідність застосування функцій грошової одиниці при оцінці вартості підприємства.
  5. Методи розрахунку коефіцієнтів капіталізації: їх зміст, сфера застосування та порівняльна характеристика.
  6. Методи розрахунку ставок дисконту: їх зміст, сфера застосування та порівняльна характеристика.
  7. Ризики й невизначеність під час оцінки ринкової вартості підприємства.
  8. Нерухоме майно як складовий елемент цілісного майнового комплексу підприємств.
  9. Сутність і специфіка нормативної та експертної грошової оцінки землі.
  10. Зарубіжний досвід використання методів доходного підходу до оцінки нерухомості.
  11. Витратні методики оцінки вартості землі, будівель і споруд: зміст і сфера застосування.
  12. Умови застосування та особливості порівняльного підходу до оцінки вартості нерухомого майна.
  13. Міжнародні підходи до вирішення проблеми ідентифікації об'єкта оцінки вартості машин і обладнання.
  14. Сфери застосування одиничної, групової та системної оцінки машин і обладнання.
  15. Особливості застосування різних методичних підходів в процесі оцінки вартості машин і обладнання.
  16. Взаємозв'язок понять «інтелектуальна власність», «нематеріальні ресурси», «нематеріальні активи».
  17. Переваги та недоліки різних методичних підходів до оцінки вартості нематеріальних активів підприємства.
  18. Зарубіжний досвід оцінку вартості ділової репутації підприємства.
  19. Особливості та методичні підходи до оцінки вартості ліцензій і патентів.
  20. Оцінка вартості нематеріальних активів у франчайзингових угодах підприємств.
  21. Сучасний зарубіжний досвід оцінки вартості бізнесу на основі методів доходного підходу.
  22. Механізм формування вартості підприємства на основі доходного підходу до його оцінки.
  23. Проблеми й особливості використання методу дисконтованих грошових потоків для оцінки вартості вітчизняних підприємств.
  24. Проблеми й особливості використання методів порівняльного підходу до оцінки вартості вітчизняних підприємств.
  25. Особливості та сфера застосування майнового підходу до оцінки вартості вітчизняних підприємств.
  26. Організація моніторингу поточних можливостей підприємства.
  27. Моделювання вартості підприємства з використанням доходного підходу.
  28. Проблеми й особливості оцінки вартості підприємств-банкрутів.
  29. Закордонний досвід здійснення реструктуризації підприємств.
  30. Необхідність і специфіка реструктуризації вітчизняних підприємств.
  31. Особливості оцінки бізнесу під час викупу паїв та емісії нових акцій.
  32. Опційний підхід до оцінки вартості бізнесу.
  33. Сучасний зарубіжний досвід оцінки вартості бізнесу на основі методів доходного підходу.
- Основні вимоги до виконання:

Першим етапом написання реферату є вибір питань для розгляду. Студенти обирають самостійно два питання із запропонованого переліку тем рефератів, що надані вище. За погодженням з викладачем студент може підготувати реферат на іншу тему, якої немає у цьому переліку.

Після вибору теми студент повинен розробити й вкласти в письмовій формі його план.

План теми слід розробляти після ознайомлення з літературними джерелами, які висвітлюють ті чи інші питання і проблеми з теми дослідження. Це дасть змогу студенту детальніше уявити собі структуру реферату, послідовно вкласти його зміст, повніше висвітлити коло питань, які мають бути вирішені. План має включати лише ті питання, які безпосередньо стосуються теми і дають змогу повно і глибоко розкрити її.

Друкувати (писати) реферат слід на білому папері стандартного формату А4. Його обсяг має бути в межах 15-25 аркушів.

Титульний аркуш реферату повинен мати такий зміст: назва університету; назва кафедри; назва навчальної дисципліни; тема реферату; прізвище, ініціали студента, навчальна дисципліна, номер академічної групи.

За титульним аркушем слідує детальний план реферату, в якому треба виділити вступ, основний зміст, висновки та список використаної літератури, додатки.

До змісту реферату висувають такі вимоги: 1) повнота і глибина висвітлення обраної теми; 2) адекватність методів, що використовуються для розв'язання завдань, поставлених у роботі; 3) наявність у роботі висновків і рекомендацій щодо обраної теми; 4) правильність оформлення та своєчасність подання.

Складні таблиці, які не вміщуються в тексті, а також інші допоміжні матеріали включаються в додатки до реферату. При цьому в тексті на них робляться відповідні посилання.

Усі аркуші слід пронумерувати – порядковий номер ставиться в правому верхньому куточку сторінки, при цьому нумерація має ставитися, починаючи з першого аркуша після титульної сторінки.

Під час підготовки та написання реферату необхідно вивчити спеціальну літературу, переглянути певні довідники, ознайомитись із періодичними виданнями, що спеціалізуються на економічних проблемах, зокрема щодо проблем оподаткування.

Під час виконання реферату не дозволяється переписувати літературні джерела. Якщо наводяться окремі цитати, слід посилатися на автора, назву роботи, місце, рік видання та номер сторінки.

Студентам, які не дотримуються цих вимог, повертають реферат на доопрацювання.

У кінці реферату дається повний список використаних джерел. Його необхідно скласти у певному порядку - по мірі використання певного джерела в тексті.

При підготовці роботи необхідно використовувати шрифт Times New Roman, кегль – 14, інтервал – 1,5, поля – ліве, праве, верхнє і нижнє по 2 см, відступ першого рядка абзацу.

Нумерація сторінок роботи наскрізна, починається із другої сторінки (титульна не нумерується, але враховується у загальну кількість). Номер проставляють у верхньому правому куті.

Ілюстративні матеріали (діаграми, схеми тощо) мають бути чітко й акуратно оформлені. Графічні матеріали й таблиці необхідно пронумерувати і вписати назву, що відповідає змісту.

Під ілюстративними матеріалами ставиться підпис, який складається з слова «Рисунок», відповідного номеру рисунку, а також назви ілюстративного матеріалу.

Номер таблиці та її назва ставляться над нею, спочатку слово «Таблиця» з номером, вирівняне по лівому краю листа, далі – назва таблиці, вирівняна по центру.

Усі наведені в тексті цитати, цифри, факти, запозичені із літературних джерел, необхідно оформлювати із бібліографічними посиланнями.

Посилання наводять за текстом у квадратних дужках, де зазначають порядковий номер джерела зі списку використаної літератури, номер тому, а якщо необхідно, то й номер сторінки. Наприклад: [5]; [8, т. 1]; [10, с 285].

Список використаної літератури має міститися після текстової частини. Його оформлюють відповідно до вимог державних стандартів. У списку мають бути наведені лише ті першоджерела, на які є посилання у тексті підручника. Групувати список використаної літератури можна за абеткою, у порядку згадування в тексті або тематично.

Після списку використаної літератури за необхідності містяться додатки. Кількість додатків не регламентується, але вона має відповідати змісту роботи й сприяти всебічному висвітленню обраної теми.

Реферат оцінюється за такими критеріями:

- самостійності виконання;
- логічності та деталізації плану;
- повноти й глибини розкриття теми;
- наявності ілюстрацій (таблиці, рисунки, схеми, тощо);

- кількості використаних джерел (бажано не менше десяти);
- використання цифрової інформації та відображення практичного досвіду;
- наявність обов'язкових посилань на використані літературні джерела;
- якості оформлення.

Неформальна освіта

До неформальної освіти відносяться: професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн освіта, професійні стажування тощо. Зарахування результатів навчання, набутих у неформальній освіті розповсюджується як на нормативні, так і на вибіркові навчальні дисципліни/освітні компоненти. Рекомендовані в силабусі елементи неформальної освіти можуть бути зараховані за спрощеною процедурою без додаткової валідації результатів (створення предметної комісії). Надати перелік рекомендованих професійних курсів/тренінгів, стажувань тощо (за наявності).

Рекомендовані курси, тренінги, стажування

1. курси «Оцінка об'єктів нерухомого майна (нерухомості) та прав на них». "Оцінка рухомого майна". "Оцінка бізнесу, інтересів у бізнесі, фінансових інструментів та нематеріальних активів, у тому числі прав на об'єкти інтелектуальної власності"
<https://www.cntei.com.ua/education/ekspertna-ocinka-majna-majnovih-prav-ta-biznesu-na-teritoriyi-ukrayini/5f2a1c0ec1b7813ae8d76544>
2. Курси базової підготовки оцінювачів
<https://iib.com.ua/ua/natsionalnye-kvalifikatsii/otsenka-imushchestva/itemlist/category/116-kursyi-bazovoy-podgotovki-otsenschikov.html>
3. Професійна підготовка оцінювачів
<https://iib.com.ua/ua/natsionalnye-kvalifikatsii/otsenka-imushchestva/itemlist/category/116-kursyi-bazovoy-podgotovki-otsenschikov.html>
4. Центр навчання оцінювачів
<https://eacademy.in.ua/>
Вебінар «Експертна оцінка бізнесу: ключові аспекти та підходи»
https://www.youtube.com/watch?v=RNLbQySp_Is
<https://www.youtube.com/@ParetoUA>

Література, навчальні матеріали та інформаційні ресурси

Основна література

1. Оцінка бізнесу : навч. посіб. для студентів економічних спеціальностей / Н. С. Краснокутська, Г.М. Коптєва. – Харків : НТУ «ХПІ», 2021. 229 с.
2. Оцінка прав на об'єкти інтелектуальної власності. Метод звільнення від роялті. /О.Б.Кухарська, А.А.Підлипська, А.М.Чиркін / Навчальний посібник. - грудень 2015. 243с.
Режим доступу: <https://www.uvecon.ua/ua/biblioteka-profesionala.html>.
3. Квач Я.П., Сментина Н.В., Улибіна В.О., Андрейченко А.В. Оцінка бізнесу та нерухомості: навч. пос. уклад.: 2-ге видання. Одеса: Асторопринт, 2015. 235 с.
4. Бутко М.П., Бутко І.М., Дітковська М.Ю. Менеджмент інвестиційної діяльності: підручник. Київ: Кондор, 2018. 480 с.
5. Костирко Р. О., Тертична Н. В., Шевчук В. О. Комплексна оцінка вартості підприємства: Монографія / За заг. ред. д. е. н., академіка НАН України М. Г. Чумаченка. 2-ге вид., перероб. і доп. Х.: Фактор, 2018. 278 с.
6. Мендрул О. Г. Управління вартістю підприємств : монографія. К.: КНЕУ, 2020. 272 с.
7. Момот Т. Оцінка вартості бізнесу: сучасні технології. Х.: Фактор, 2017. 224 с.
8. Яшкіна Н.В. Оцінка бізнесу : навч. посіб. / Н. В. Яшкіна. – К. : ТОВ «Аперта», 2010. 440 с.

Додаткова література

1. ASA Business Valuation Standart. American Society of Appraisers. 2019.
URL:<http://www.appraisers.org/Files/Professional%20Standards/bvstandards.pdf>

2. Безбородова Т. В. Сучасні підходи до оцінювання ринкової вартості промислового підприємства. Економіка. Управління. Інновації. 2021. №1 (5). С. 34-38.
3. Брезіцька О.В. Управління вартістю: фактори формування вартості підприємства. Проблеми підвищення ефективності інфраструктури (економічні науки). Збірник наукових праць. 2021. №31. URL: <http://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/346/335>.
4. Єрофеева Т. А. Підходи до оцінки вартості бізнесу: проблеми їх використання. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
5. Великий Ю. М., Тешева Л. В., Височін З. В. Управління оптимізацією структури капіталу підприємства. Причорноморські економічні студії. 2018. Вип. 29(1). С. 68-72.
6. Глотова Д.В. Інтеграція вартісно-орієнтованих показників у систему управління підприємством. Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки. Вип.25, 2021. С 33-40.
7. Глущенко В., Кравець А. Оптимізація структури капіталу акціонерних товариств на основі багатокритеріального підходу як напрям удосконалення фінансово-кредитного механізму їх розвитку. URL: http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/14101/1/8_49-56_Vis_725_Ekonomika.pdf
8. Гуненко С. А. Теоретичні основи оцінки ринкової вартості підприємства для цілей управління: обліковий аспект. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2016. Вип. 2 (29). С. 41-52.
9. Жорова Є. Р. Оцінка вартості підприємства як індикатор ефективності управлінської діяльності. Вісник НТУ «ХПІ». 2013. № 50. С.188- 197.
10. Довгань Л. П., Сурженко А. В. Оцінка вартості бізнесу в умовах впровадження вартісно-орієнтованого управління фінансами підприємств. Економічний вісник університету. 2019. Вип. 33(1). С. 293-302.
11. Єфремова Л. В., Алєйнікова Н. М. Особливості використання методичних підходів з оцінки при визначенні ринкової вартості підприємства. Бізнес-інформ. 2018. № 6. С. 284–288.
12. Левчак І.Я. Вартість підприємства як критерій ефективності управління. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка». 2022. № 1 (42). С. 104–108.
13. Лесик Л. І. Методичні засади оцінювання ринкової вартості промислового підприємства. Причорноморські економічні студії. 2016. Вип. 7. С. 120-124.
14. Kryvovuzayuk I., Smerichevskiy S., Myshko O., Oleksandrenko I., Dorosh V. and Visyna T. Application of Combined Modeling Methods for Estimating and Forecasting the Business Value of International Corporations. International Journal of Management. 2020. Vol. 11 (7). pp. 1000—1007.
15. Lawrie G. Combining EVA® with the Balanced Scorecard to improve strategic focus and alignment: 2GC Discussion Paper. 2GC Active Management. 2006. 11 p.
16. Салига К.С., Писаренко А.А. Оптимізація структури капіталу підприємства. Інвестиції : практика та досвід. 2021. № 10. С. 27-29.
17. Скриньковський Р. М., Процюк Т. Б., Костюк Н. Р. Внутрішній аудит системи корпоративного управління та діагностика ринкової вартості підприємства. Бізнес-Інформ. 2015. № 9. С. 180-187.
18. Угрімова І.В. Сучасний досвід використання методів оцінки бізнесу в країнах європейського союзу. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я. 2021. Ч. III. С.223-228.
19. Угрімова І.В., Замула О.В. Практичні аспекти методології оцінки бізнесу: досвід країн ЄС, Америки і України. Вісник НТУ «ХПІ» «Економічні науки» №6 (8), 2020. С. 45-50.
20. Хаустова В. Є., Матюшенко О. І. Методологічні засади оцінки вартості підприємства. Проблеми економіки. 2019. №4. С. 57 – 76.
21. Штефан Н.М. Удосконалення методів оцінки вартості промислових підприємств. Економічний вісник. 2021. №3. С. 182 – 190.
22. Шляга О.В., Шипуля Л.І. Прибуток та рентабельність як показники ефективності виробництва. Економічний вісник Запорізької державної 88 інженерної академії. 2014. Випуск 8. С. 75–81.
23. Russ R. Economic Value Added: Theory, Evidence, A Missing Link. R. Russ. Review of Business. 2001. Vol. 22. № 1. pp. 66 – 71.
24. Stern E. China Adopts EVA: An Essential Step in the Great Leap Forward. Journal of Applied Corporate Finance. 2011. vol 23. No. 1. pp. 57 – 62.

Інформаційні ресурси

1. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав»: Постанова Кабінету Міністрів від 10.09.2003 № 1440. URL: [86 http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF](http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF).

2. Національний стандарт № 2 «Оцінка нерухомого майна»: Постанова Кабінету Міністрів від 28.10.2004 № 1442. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1442-2004-%D0%BF>.
3. Національний стандарт № 3 «Оцінка цілісних майнових комплексів»: Постанова Кабінету Міністрів від 29.11.2006 № 1655. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1655-2006-%D0%BF>.
4. Національний стандарт № 4 «Оцінка майнових прав інтелектуальної власності»: Постанова Кабінету Міністрів від 29.11.2006 № 1655. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1185-2007-%D0%BF>.
5. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України № 2658-III від 12 липня 2001 року. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

Система оцінювання

Підсумкова оцінка з освітнього компонента визначається відповідальним лектором за темами, видами занять, тощо у відповідності до силабусу і є інтегральною оцінкою результатів усіх вид навчальної діяльності здобувача вищої освіти. Підсумкова оцінка повинна відображати всі оцінки за складовими навчального процесу з урахуванням їх вагових показників k :

Поточний контроль (практичні, семінарські, лабораторні заняття), k_1	Контрольні роботи (за наявності), k_2	Індивідуальне завдання (за наявності), k_3	Підсумковий контроль (для ОК з іспитом), k_4
0,4	0,3	0,2	0,1

Сума коефіцієнтів повинна складати одиницю: $k_1 + k_2 + k_3 + k_4 = 1$. Підбір вагових коефіцієнтів підсумкової оцінки здійснює розробник курсу.

Розрахунок підсумкової оцінки проводиться за формулою:

$$O = \Pi \cdot k_1 + K \cdot k_2 + I \cdot k_3 + \Pi_k \cdot k_4$$

де: Π – середньозважена середня оцінка за поточний контроль
 I – оцінка за виконання індивідуального завдання
 K – середньозважена оцінка за контрольні роботи
 Π_k – оцінка за підсумковий контроль

$$\Pi = \frac{\Pi_1 \cdot a_1 + \Pi_2 \cdot a_2 + \dots + \Pi_n \cdot a_n}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

де: a_i - ваговий коефіцієнт за кожне практичне (семінарське) або лабораторне заняття.

$$K = \frac{K_1 \cdot b_1 + K_2 \cdot b_2 + \dots + K_m \cdot b_m}{\sum_{i=1}^m b_i}$$

де: b_i - ваговий коефіцієнт за кожну контрольну роботу.

Поточні оцінки за кожну складову ($\Pi, K, I, \dots$) виставляються за 100-бальною шкалою згідно з [положенням «Про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти» НТУ «ХПІ»](#).

Підсумкова оцінка виставляється відповідно до розрахованої O з округленням до найближчого цілого числа в більшу сторону.

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

01.02.2026

Завідувачка кафедри

Наталія ШМАТЬКО

01.02.2026

Гарант ОП